

בבית המשפט העליון

בש"פ 9900/16

לפני: כבוד השופט א' שהם

העוררת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: דוד הריסון

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 18.12.2016, במ"ת 35123-12-16, שניתנה על ידי כב' השופט ד' מינץ

תאריך הישיבה: כ' בכסלו התשע"ז (20.12.2016)

בשם העוררת: עו"ד תומר סגלוביץ'

בשם המשיב: עו"ד אסתר בר ציון

החלטה

1. השאלה המתעוררת בערר זה היא, האם צדק בית משפט קמא משהורה על שחרורו של המשיב, המואשם בעבירות מין חמורות, לחלופת מעצר, מבלי לעיין תחילה בתסקיר מעצר מאת שירות המבחן?

רקע והליכים קודמים

2. נגד המשיב הוגש לבית המשפט המחוזי בירושלים כתב אישום המייחס לו עבירות של אינוס, לפי סעיף 345(ב)(1) בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (עשרות עבירות); מעשה סדום, לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(1) וסעיף 345(א)(1) לחוק העונשין (עשרות עבירות); מעשים מגונים, לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(1) לחוק העונשין (עשרות עבירות); תקיפה, לפי סעיף 380 לחוק העונשין (עשרות עבירות); ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין (עשרות עבירות).

3. מהעובדות המתוארות בכתב האישום עולה, לכאורה, כי המשיב, אשר שימש כרב בית הספר התיכון "שולמית" בירושלים, קיים יחסי מין, וביצע מעשי סדום ומעשים מגונים, בעשרות מקרים, עם תלמידה בבית הספר, שהיתה למטה מגיל 16 בעת ביצוע המעשים (להלן: המתלוננת). נטען בכתב האישום, כי המשיב נהג לקרוא למתלוננת להגיע לחדר הרבנים או לחדר פנימי בבית הספר, בתדירות של פעמיים עד ארבע פעמים בשבוע, בכדי לבצע בה "מעשים מגונים, מעשי סדום ומעשי אינוס". עוד נטען, כי המשיב נהג כלפי המתלוננת באלימות, עת סטר לה בפניה או הכה בחוזקה על מצחה, כאשר היא לא נענתה במהירות הראויה, לטעמו של המשיב, לדרישותיו המיניות. כמו כן, איים המשיב על המתלוננת כי אם תספר על מעשיו "הוא יכאיב ויפגע בה, ויטפר לכולם שהיא זונה". באחד המקרים, למחרת ביצוע עבירת אינוס על ידי המשיב, קרא הלה למתלוננת ודחף לפיה "גלולה של היום שאחרי" וכן "דחף מים לפיה על מנת שתבלע אותה". כתב האישום מוסיף ומתאר שורה של מעשי אלימות ואיומים שהופנו כלפי המתלוננת, וזאת כעונש על כך שנעדרה מבית הספר מבלי להודיע לו, או בשל איחור לרדת למקלט לצורך סיפוק יצריו המיניים, ונטען בכתב האישום כי מכותיו של המשיב "גרמו למתלוננת המטומות ושריטות".

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, ביקשה העוררת מבית משפט קמא להורות על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים במשפטו. נטען בבקשה, כי ברשות העוררת ראיות לכאורה להוכחת כלל העבירות המיוחסות למשיב, ובכלל זה עדויות המתלוננת. עוד נטען, כי מעשיו של המשיב יוצרים חשש סביר כי הוא יסכן את בטחון הציבור, ולפיכך מתקיימת במשיב עילת המסוכנות.

5. הדיון בבקשת העוררת התקיים, ביום 18.12.2016, בפני כב' השופט ד' מינץ. בהחלטתו מאותו יום, ציין השופט מינץ כי העוררת הסכימה לשקול את שחרורו של המשיב לחלופת מעצר "חרף כתב האישום החמור", אך זאת, רק לאחר קבלת תסקיר מעצר מאת שירות המבחן. בית משפט קמא דחה את בקשת העוררת לשקול את שחרור המשיב לחלופת מעצר, רק לאחר קבלת תסקיר, בקובעו כי המסוכנות הנשקפת הימנו ממוקדת כלפי המתלוננת בלבד. עוד נקבע, כי לנוכח הזמן שחלף מאז ביצוע העבירות ועברו הנקי של המשיב "ניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב באמצעים שיפגעו בחירותו באופן פחות דרסטי ממעצר מלא, גם בשלב זה, לפני קבלת תסקיר". לאחר זאת, הורה בית משפט קמא על שחרורו של המשיב ממעצר, וזאת בתנאי שישהה במעצר בית מלא בבית בנו כפתח תקווה, תחת פיקוחם של מפקחים שאושרו על ידי בית המשפט, ומתן ערבויות שונות. לבקשת העוררת עוכב שחרורו של המשיב ממעצר עד להיום, 19.12.2016, בשעה 11:00, לצורך הגשת ערר על ההחלטה.

הערך

6. לטענת העוררת, לא היה מקום להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר, מיד עם הגשת כתב האישום, מבלי לעיין תחילה בתסקיר מעצר, מטעם שירות המבחן. עוד נטען, כי המדובר בהאשמות חמורות ביותר, המתארות "מסכת ממושכת של עבירות מין ואלימות אכזריות בקטינה", ומן הראוי כי בפני בית המשפט תעמוד תמונה מלאה בנוגע למאפייני אישיותו של המשיב ומסוכנותו כלפי הציבור, טרם שחרורו לחלופה.

תגובת המשיב

7. המשיב, אשר יוצג על ידי עו"ד אסתר בר ציון, אינו מתעלם מההלכה הפסוקה, לפיה יש מקום להורות על קבלת תסקיר טרם מתן החלטה בדבר שחרורו של נאשם לחלופת מעצר. עם זאת, נטען כי במקרה דנן מדובר במשיב שהוא נטול כל עבר פלילי, אשר שירת בצה"ל בשירות חובה וקבע, ולאחר מכן עבר לתחום ההוראה, וקיבל הסמכה לרבנות. נטען בנוסף, כי אין כל אינדיקציה לקיומן של מתלוננות אחרות, ואין מדובר במעשים מיניים שבוצעו בתוך התא המשפחתי. עוד נטען, כי בית משפט קמא בדק את המפקחים המוצעים ובחן בקפידה את חלופת המעצר, ולאחר זאת קיבל החלטה מאוזנת, המצויה בגדר סמכותו. לפיכך, התבקשתי לדחות את הערר ולאפשר את שחרורו של המשיב לחלופה המוצעת, ובמקביל לבקש משירות המבחן להכין את תסקיר המעצר.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בחומר שהונח לפניי והאזנתי בקשב רב לטיעוני הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש לקבל את הערר ולהורות על הגשת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב, בעודו מצוי במעצר.

9. המשיב אינו מתעלם מכך כי בעבירות מסוג זה, בהן קיימת חזקת מסוכנות סטטוטורית, דרך המלך היא לשקול שחרור לחלופה רק לאחר עיון בתסקיר מעצר, מאת שירות המבחן. תסקיר המעצר נועד לסייע לבית המשפט לקבל החלטה מושכלת וראויה בשאלות של מעצר או שחרור לחלופה, וכפי שנקבע בבש"פ 6426/09 מדינת ישראל נ' פלונית (12.8.2009) "בית המשפט מסתייע בשירות המבחן כגורם מקצועי, בעל הידע, המומחיות והניסיון להעריך בשלב המעצר את מסוכנותו של הנאשם, את התאמתן של

החלופות המוצעות כדי להפיג את המסוכנות הנשקפת ממנו, ואת אמצעי הפיקוח הנדרשים, כאשר נשקל שחרור לחלופת מעצר" (וראו גם, בש"פ 9178/09 עאזם נ' מדינת ישראל (25.11.2009); בש"פ 6718/06 פלוני נ' מדינת ישראל (10.9.2006)).

על תוכנו ועל חשיבותו של תסקיר המעצר, למדים אנו גם מהוראת סעיף 21א(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996.

10. אכן, שיקול הדעת בעניין זה נתון, בסופו של יום, לבית המשפט, אך כאמור – שחרור לחלופה בנסיבות כגון דא, ומבלי שהונח על שולחנו של בית המשפט תסקיר מעצר, הינו בגדר חריג לכלל, וניתן להצדיקו רק כאשר מתקיימים נימוקים כבדי משקל לכך. באחד המקרים, אליהם הפנתה עו"ד בר ציון (בש"פ 2762/05 מזגאונקר נ' מדינת ישראל (24.3.2005)), נדחה, אמנם, עררה של המדינה על החלטת שחרור לחלופת מעצר בהעדר תסקיר, אך באותו מקרה דובר בחריג המעיד על הכלל. מעשה בחבורה של צעירים, שברובם חיילים בשירות חובה, אשר ביצעו פריצות לכלי רכב חונים וגניבה מתוכם. השופט א' א' לוי דחה את עררה של המדינה, בציינו כי מדובר בצעירים בתחילת דרכם, שביצעו את המעשים לאחר ששתו לשוכרה. בנסיבות אלה, סבר השופט לוי כי ניתן לשחררם לחלופה, גם בלא תסקיר מעצר, שכן בית המשפט "רשאי לעשות שימוש בכלים אחרים דוגמת ההיגיון, השכל הישר וניסיון החיים". בכל יתר המקרים שאוזכרו על ידי עו"ד בר ציון, נעשה השחרור לחלופה, לאחר הגשת תסקיר מעצר (בש"פ 7379/11 פלוני נ' מדינת ישראל (9.11.2011); והחלטתי בבש"פ 7943/12 מדינת ישראל נ' פלוני (1.12.2012)).

11. ובחזרה לענייננו. לא מצאתי במקרה דנן כי מתקיימים נימוקים של ממש להימנעות מקבלת תסקיר מעצר, טרם ההחלטה על המשך מעצרו של המשיב או על שחרורו לחלופה. מסוכנותו של המשיב, כעולה מעובדות כתב האישום, הינה ברורה וחד משמעית, ואינני משוכנע כי מדובר במסוכנות נקודתית גרידא, כסברת בית משפט קמא. בנסיבות אלה, מן הראוי הוא כי שירות המבחן יבדוק כדבעי הן את מאפייני אישיותו של המשיב ואת שאלת מסוכנותו, והן את החלופה המוצעת. זאת, על מנת שניתן יהיה להגיע להחלטה מושכלת בנידון דידן, באשר לשאלה אם יש באותה חלופה מוצעת כדי לאיין או להפיג את מסוכנותו של המשיב לשלום הציבור.

12. סוף דבר, הערר מתקבל כמבואר לעיל, והמשיב יהיה נתון במעצר עד להחלטה אחרת של בית משפט קמא. שירות המבחן מתבקש להכין תסקיר מעצר בעניינו של המשיב, ולהגישו לבית משפט קמא עד ליום 5.1.2017, ולאחר זאת יתקיים, במועד

סמוך ככל האפשר לכך, דיון בבית המשפט המחוזי בנוגע לשאלת המשך מעצרו או שחרורו של המשיב לחלופת המעצר.

ניתנה היום, כ' בכסלו התשע"ז (20.12.2016).

ש פ ט